

Stef Ampe, directeur van het Gentse Nieuwpoorttheater, houdt een pleidooi voor een gezond en ethisch verantwoord discours over de besteding van de financiële middelen. En vindt dat de sector eerst in eigen boezem moet kijken.

De slag om geld, hondenpoep en Schone Kunsten

2001-2005

De volgende subsidieronde dient zich aan en alle gegadigden maken zich op voor de subsidieslag. Inzet is de vierjarige financieringsenveloppe voor de periode van juli 2001 tot en met juni 2005. Pittig detail is dat, voor het eerst, alle dossiers tegelijk moeten ingediend worden en dit per 1 november 1999. En dat gaat over veel geld, zéér veel geld. Een eerste veldslag werd intussen geleverd. Het Decreet op de Podiumkunsten onderging een paar wijzigingen. Alhoewel men de kwantitatieve normen hier en daar afzwakt, blijft het bij een – naar mijn smaak – te technische en te administratieve benadering. We ‘zagen’ nu al bijna tien jaar over de noodzaak om de schotten tussen teksttheater, danstheater, muziektheater en kunstencentra in dat Decreet open te breken. Veel verder dan de obligate lippendienst aan die zogezegde noodzaak geraken we blijkbaar niet. Dat is jammer, maar tegelijk relatief. Het Decreet is immers niet meer, ook niet minder, dan ‘regelgeving’ om aan ‘cultuurpolitiek’ te doen.

Laten we niet uit het oog verliezen dat de regelgeving op de podiumkunsten altijd achterop hinkt op de praktijk. Dat was in '74 en '93 zo, dat is nu opnieuw zo, dat zal in de toekomst ook zo zijn: op het moment dat een nieuw Decreet onder druk van een dynamisch landschap gestemd wordt, incorporeert het de voordien ontwikkelde praktijk en is dus meteen achterhaald. De uitdaging voor advies- en subsidieverstrekkers is steeds of ze zich naar de letter van de wet gedragen of, integendeel, bijdragen tot de bevraging van het institutionele, wetgevende kader. Ik heb de stellige indruk dat – méér dan bij de vorige subsidieronde – het beleidsvoorbereidende werk van adviesraden en administratie aan betekenis kan winnen.

Die vorige subsidieronde vond plaats in de context van een nieuw decreet, uitzicht op meer middelen (o.a. voor tewerkstelling via de Collectieve Arbeidovereenkomst), een minister die er voor ging... Het door adviesraden geleverde huiswerk werd grosso modo gevolgd, lelijke uitschuivers niet te na gesproken; uitschuivers die overigens eerder op conto van de Vlaamse Regering dan van minister van Cultuur Luc Martens moeten geschreven worden.

De context nú is anders. De grote lijnen van het Decreet bleven onveranderd, de financiële middelen stagneren, de rol van adviesverstrekkers en administratie is grondig anders gedefinieerd. In het najaar maakt bovendien een nieuwe minister van Cultuur zijn opwachting, mogelijk van een andere kleur, mogelijk binnen een anders samengestelde coalitie. Ten slotte laat het zich raden dat, indien we op 13 juni 99 een tweede Zwarte Zondag meemaken, de prioriteiten van de Vlaamse Regering elders zullen liggen dan bij de Schone Kunsten. Jammer voor de Liefheb-

ber in ons, maar hondenpoep draagt meer bij tot het gevoel van onveiligheid bij de burger dan dat de Schone Kunsten dat doen.

Met dit alles kan ik mij, nogmaals, niet van de indruk ontdoen dat het beleidsvoorbereidende werk meer dan ooit van belang is. Op de schouders van adviesraden en administratie ligt daarom de zware verantwoordelijkheid de antwoorden die de sector op het terrein zelf aanreikt ernstig te nemen.

Met scherp

Op dat terrein vechten de troepen ondertussen menige veldslag uit. Kijk daar: ze schieten zelfs met scherp. Het Toneelhuis in Antwerpen geldt nu eens als ideaal, dan weer als te verguizen model voor respectievelijk het Gentse NTG en de Brusselse KVS. Er kan veel over Het Toneelhuis gezegd worden. Mij moet van het hart dat ik de hele operatie veel liever in Gent met Blauwe Maandag Compagnie en NTG had zien plaatsvinden: het zou Het Toneelhuis ongetwijfeld veel kopzorgen en verkeerde gevechten bespaard hebben. Voor de rest moet men over het door Het Toneelhuis gevoerde beleid niet te veel zaniken. Het eerste seizoen is nauwelijks rond en de mensen die Het Toneelhuis leiden, zijn verstandig genoeg om hun beleid gestadig bij te sturen. Tegelijk vind ik absoluut níet dat Het Toneelhuis als hét enige referentiemodel moet gaan dienen. Men ziet al te makkelijk over het hoofd dat Het Toneelhuis nú het resultaat is van een jarenlange praktijk die Blauwe Maandag Compagnie aanvankelijk vanuit de marge en gaandeweg meer en meer in het centrum ontwikkelde.

In Gent onderhandelde het NTG, geïnspireerd door het model van Het Toneelhuis, over een grote fusie tussen NTG, Arca en Kopergieterij/Speeltheater. Aan die onderhandelingstafel wou het niet vlotten (dixit NTG-baas Jean-Pierre De Decker). Toen tot overmaat van ramp Arca en Nieuwpoorttheater wel tot een akkoord kwamen, bleek dat Nieuwpoorttheater, waar ik zelf werk, plots de grote dwarsligger. Althans, dat vernam ik samen met u via de media. Het is maar dat u het weet: met Nieuwpoorttheater zaten we geen seconde, ook geen centimeter aan die geciteerde onderhandelingstafel. Daarentegen ging aan het tussen Arca en Nieuwpoorttheater bereikte akkoord vier volle maanden onderhandeling vooraf. Daarbij tastten de partijen grondig de modaliteiten af van een mogelijke samenwerking – géén fusie, zo stelden de betrokkenen duidelijk.

De mythe van de fusie

De nuchtere vaststelling dat de middelen van overheidswege stagneren, laat staan zullen toenemen, noopt de sector tot het zoeken van